

Tantárgy neve: Állategészségtan (MTOAG7051)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : Kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50/50(kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám: 1 óra előadás és 1 óra gyakorlat az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: például esetismertetések, tematikus prezentációk, üzemplátogatás, demonstrációs laboratóriumi gyakorlatok, terepi bemutatók, stb.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: önálló projektfeladatok, számítási feladatok, tervezési feladatok, laboratóriumi gyakorlat előtti kis ZH, stb.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10 félév	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások Az alapvető kórfolyamatok bemutatása után ismertetésre kerülnek mindazon tényezők, körülmények melyek az állományok és az egyedek esetében betegségek kialakulásához vezetnek. Nagy hangsúlyt kap a megelőzés lehetőségeinek ismertetése, az általános járványvédelmi intézkedések és a legfontosabb bakteriális, vírusos, prion, parazita és gomba okozta betegségek tárgyalása, a bejelentendő állatbetegségek és az ezekhez kapcsolódó eljárási rend ismertetése. A tárgy alapvető részét képezi hogy a hallgatók bepillantást nyerhessenek a fent említettek gyakorlati megvalósításába is, pl. telepek, farmok látogatásával, ott lebonyolított gyakorlatokon keresztül. 1. Az állategészségtan tárgyköre, az állategészségügy kapcsolatrendszere. 2. Az egészség megőrzése. Belső kóroktani tényezők. Az egészség és betegség fogalma. Az egészségi állapot ellenőrzése. 3. A kórokozók csoportosítása. Általános járványtani fogalmak. Az alapvető kórfolyamatok. 4. A betegségek lefolyása, kimenetele, leküzdésük lehetőségei. Az állategészségügy jogi vonatkozásai, intézményrendszere. Bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségek fogalma, listája és az ezekhez kapcsolódó eljárás rendje. 5. Vírusok és prionok által okozott betegségek. 6. Gombák és baktériumok által okozott betegségek. 7. Paraziták által okozott betegségek. 8. Mérgezők, mikrottoxikózisok, káros maradékanyagok. Sugárártalom. 9. Anyagforgalmi betegségek. Emésztő-, légző- és kiválasztószervi betegségek. 10. Szaporodási zavarok. Tőgygyulladások. A tojás keltetésének zavarai. 11. Az élő környezet higiénája. Tartáshigiénia: bioszféra. Telep és istállóhigiénia. (Az állattartó telep, épület tervezése. Az állattartó telep helyének kijelölése. Az állattartó telep védelme.) 12. A takarmány termesztésének és tárolásának higiénája. A takarmányok baktériumos bomlása, penészedése és avasodása. A takarmányok antinutritív (természetes mérgező) anyagai. 13. A takarmánykeverés és a takarmányadag összeállításának higiénája. 14. Az etetés higiénája. Az itatás higiénája. A legeltetés higiénája.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban a gyakorlatok	

Az alapvető kórfolyamatok bemutatása után ismertetésre kerülnek mindazon tényezők, körülmények melyek az állományok és az egyedek esetében betegségek kialakulásához vezetnek. Nagy hangsúlyt kap a megelőzés lehetőségeinek ismertetése, az általános járványvédelmi intézkedések és a legfontosabb bakteriális, vírusos, prion, parazita és gomba okozta betegségek tárgyalása, a bejelentendő állatbetegségek és az ezekhez kapcsolódó eljárási rend ismertetése. A tárgy alapvető részét képezi hogy a hallgatók bepillantást nyerhessenek a fent említettek gyakorlati megvalósításába is, pl. telepek, farmok látogatásával, ott lebonyolított gyakorlatokon keresztül.

1. Az állategészségügy tárgyköre, az állategészségügy kapcsolatrendszere.
2. Az egészség megőrzése. Belső kóroktani tényezők. Az egészség és betegség fogalma. Az egészségi állapot ellenőrzése.
3. A kórokozók csoportosítása. Általános járványtani fogalmak. Az alapvető kórfolyamatok.
4. A betegségek lefolyása, kimenetele, leküzdésük lehetőségei. Az állategészségügy jogi vonatkozásai, intézményrendszere. Bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségek fogalma, listája és az ezekhez kapcsolódó eljárás rendje.
5. Vírusok és prionok által okozott betegségek.
6. Gombák és baktériumok által okozott betegségek.
7. Paraziták által okozott betegségek.
8. Mérgezők, mikrottoxikózisok, káros maradékanyagok. Sugárártalom.
9. Anyagforgalmi betegségek. Emésztő-, légző- és kiválasztószervi betegségek.
10. Szaporodási zavarok. Tőgygyulladások. A tojás keltetésének zavarai.
11. Az élő környezet higiénája. Tartáshigiénia: bioszféra. Telep és istállóhigiénia. (Az állattartó telep, épület tervezése. Az állattartó telep helyének kijelölése. Az állattartó telep védelme.)
12. A takarmány termesztésének és tárolásának higiénája. A takarmányok baktériumos bomlása, penészedése és avasodása. A takarmányok antinutritív (természetes mérgező) anyagai.
13. A takarmánykeverés és a takarmányadag összeállításának higiénája.
14. Az etetés higiénája. Az itatás higiénája. A legeltetés higiénája.

A 2-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Az állategészség-védelem alapjai. (Szerk.: Egri Borisz) Mezőgazda Kiadó. Budapest, 2009. 259 p. (ISBN:978-963-286-541-6)

Állategészség-védelem. (Szerk.: Várnagy László) Mezőgazda Kiadó. Budapest, 2002. 336 p. (ISBN:963-9359-49-5)

Állategészségügy. (Szerk.: Duduk Vendel) Mezőgazda Kiadó. Budapest, 1995. 276 p. (ISBN:963-8439-32-7)

Állathigiénia. (Szerk.: Rafai Pál) Agroinform Kiadó és Nyomda KFT. Budapest, 2004. 344 p. (ISBN: 978-9635027934)

Keeping livestock healthy 4th edition (N. Bruce Haynes). 2001. Storey Publishing LLC. ISBN-13: 978-0882668840 ISBN-10: 0882668846

Farm Animal Health-a practical guide. (Patrick T. Cullen). 1991. ISBN-13: 978-0080374994 ISBN-10: 0080374999

Animal Health (David Sainsbury). 1998. Wiley- Blackwell. ISBN-10: 0632038888 ISBN-13: 978-0632038886

Zoonosis: Infectious Diseases Transmissible from Animals to Humans Paperback –H. Krauss, A. Weber, M. Appel, B. Enders, A. V. Graevenitz, H. D. Isenberg, H. G. Schiefer, W. Slenczka, H. Zahner. Amer Society for Microbiology; 3rd Revised edition edition (2003) ISBN-10: 1555812368 ISBN-13: 978-1555812362

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek**

kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**a) tudása**

Ismeri az állattermék-előállítás minőségi, élelmiszer-biztonsági, környezetvédelmi előírásait, az emberi egészséggel kapcsolatos releváns ismereteket.

Tudja és érti az élelmiszerlánc-biztonság alapvető fogalmait, összefüggéseit és folyamatait.

b) képességei

Ismeretei alkalmazásával magas szinten képes komplex technológiai rendszerek adaptálására.

Képes önálló kutatás végzésére a természettudomány és az agrártudomány területén.

Megszerzett magas szintű szakmai ismeretei segítségével értelmezi és rendszerezi szakmai feladatait

c) attitűdje:

Megszerzett magas szintű állattenyésztési szakmai ismeretei alapján felismeri a problémákat és azok megoldására törekszik.

A mérnöki munka során az egyének és a társadalom egészségét támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére törekszik.

d) autonómiája és felelőssége:

Szakmai felelősségtudattal, önállóan dönt munkaszervezési és feladat-kijelölési esetekben.

Felelősséget érez a közreműködésével előállított élelmiszerek és takarmányok biztonságát illetően.

Felelősséget vállal az általa irányított beosztottak tevékenységének eredményeiért.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat):**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Pálfyné Dr. Vass Nóra Ph.D. egyetemi adjunktus****Vizsgakérdések, tételsor:**

1. Az állategészségtan fogalma, kapcsolatrendszere
2. Az egészség, az egészséges állat fogalma
3. Betegség, a beteg állat fogalma

4. Klinikai alapértékek az egyes állatfajokban (testhőmérséklet, légzésszám, pulzusszám)
5. A betegség kialakulását befolyásoló tényezők
6. Hajlamosság és rezisztencia
7. Betegségeket okozó biológiai ágensek, fizikai és kémiai kórokok
8. Akkomodáció, akklimatizáció, adaptáció
9. Gyakoribb stresszorok
10. Általános adaptációs szindróma
11. A szervezet elsődleges védelmi vonala, specifikus és nem specifikus védelem
12. Feltétlen és feltételes kórokozók
13. A fertőző betegség, fertőződés módjai, fertőzés átvitel iránya
14. Zoonózisok
15. A fertőző betegségek formái/lefolysa
16. Ragályos betegség, talajfertőzés
17. Morbiditás, mortalitás, letalitás
18. Endémia, epidémia, pandémia
19. Kórfolyamatok általános jellemzői
20. Egészség és betegvizsgálat
21. A klinikai vizsgálat részei
22. Diagnózis, kórelőzmény
23. Az állategészségügy intézményrendszere (NÉBIH)
24. A bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségek
25. A takarmányok penészgombás fertőzöttsége
26. Veszettség
27. Aujeszky-betegség
28. Szopornyica
29. Klasszikus és afrikai sertéspestis
30. PRRS
31. RSZKF
32. Influenzavírusok
33. Baromfipestis
34. Baromfihimlő
35. Myxomatózis
36. Bluetongue
37. Nyulak vérzésses betegsége
38. Prion okozta megbetegedések
39. Gümőkór
40. Salmonellosis
41. Sertésorbánc
42. Clostridiumok okozta gázödémás betegségek
43. Clostridiumok okozta enterotoxaemiák
44. Clostridiumok okozta intoxikációk (tetanus és botulizmus)
45. Paratuberculosis
46. Mycoplasmosis
47. Lépfene
48. Égés

49. Mechanikai eredetű sérülések

50. Gyógyszerek beadása

51. A legfontosabb, gazdasági haszonállatokat érintő endoparazitózisok

52. A legfontosabb, gazdasági haszonállatokat érintő ektoparazitózisok